

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A lajstromrendszer.

Pécs, 1898. július 12.

Azelőtt a magyar híres volt arról, hogy prókátor nemzet. Nemcsak azért, mert sok volt az ügyvéd, hanem mert jogai megvédésében minden magyar ember prókátor volt, habár nem is ezzel kereste a kenyerét. Erősen kifejlett jog- és igazságérzet uralkodott a nemzetben s ez olyan hatalmas és önálló jellegű jogfejlődésnek szolgált alapjául, hogy a középkorban, a mikor a római és kánonjog egész Európában abszorbeálta a jogrendszereknek nemzeti irányban való fejlődését, a magyar nemzet emancipálni tudta magát az idegen jogrendszerek uralma alól s ha kezünkbe vesszük a magyar Corpus jurist, meg Verböczy Hármaskönyvét, büszkeséggel mondhatjuk, hogy az önállóan fejlődött magyar jogrendszer miatt a magas színvonalon álló római és kánonjog mellett sem volt okunk pironkodni Európa előtt.

A legújabb korban azonban sokat felejtettünk s a jogfejlődés terén rák módjára haladunk. Jogtudásaink katedrabölcsessége idegen minták majmolásában merül ki, a mely minták pedig sokban mögöttek állnak a római jog klasszikus mintáinak. S ha még igazi jogász elme-
lletl utánoznák őket! Ha értenének hozzá az egészen más viszonyoknak és nemzeti sajátosságoknak megfelelőleg alkotott kül-

földi mintákat a mi népünk sajátosságaihoz és viszonyaihoz átadomítani, az még hagyján volna. De legtöbb alkotásuk az anyagi jog s törvénykezés terén nem egyéb a külföldi, legtöbbször német törvényeknek szolgái, rossz fordításánál s ezzel szülőokaivá lesznek az országszerte uralkodó zürzavarnak s immár közmondásossá vált jogbizonytalanságnak, a melyről mondani szokás, hogy a pereskedés nálunk lutrijáték.

Klasszikus példája ennek a minden kritika nélküli majmolási szenvedélynek a járásbiróságainknál május elseje óta behozott lajstromrendszer, a melyet Németországból plántált át hozzánk tudós igazságügyminiszterünk, hogy azzal a bírósági ügykezelést egyszerűbbé, megbízhatóbbá s olcsóbbá tegye.

Aki csak egyszer is beletekintett a lajstromrendszert szabályozó paragrafus-tömegbe, az már előre is tisztában volt vele, hogy az új ügykezelés épen az ellenkezőjét fogja előidézni mindannak, mit a miniszter annak előnye gyanánt magasztalni jónak látott; a pár hónapi gyakorlat pedig tényleg olyan tarthatatlan állapotokat teremtett, a minőkről még ennek a rendszernek legpesszimistikusabb bírálója sem mert volna álmodni.

A régi rendszer szerint minden bíróságnak volt egy iktató hivatala kétféle iktató könyvvel a polgári és büntető ügyek

számára, egy kiadóhivatala s egy irattára, ahol az összes ügyeket könnyű szerrel megtalálni s bármikor betekinteni lehetett. Ezt az ügykezelést a lajstromrendszer akként egyszerűsítette, hogy minden bíró mellé egy jegyzői irodát rendelt a lajstromoknak egész tömegével, a melyeknek hieroglifjei között ember legyen, aki ki tud igazodni.

Igy csak a pécsi járásbiróságnál a régi egységes iktató, kiadó és levéltári hivatalok helyébe a közös járásbirósági irodával együtt hét jegyzői iroda lett felállítva tizenkilenc különböző lajstrommal, úgy hogy pl. csak a sommás perekről négy külön lajstrom vezetetik s azok a polgári természetű ügyek, a melyek azelőtt nagyon szépen megfértek együtt egyetlen iktatókönyvben, most tizenegy különböző lajstromba vannak szétszórva. Még annak a szakembernek is, aki naponta megfordul a bíróságnál, elég fejtörést okoz kitalálni, hogy valami beadványát melyik lajstromozónál nyújtsa be, vagy ügyét melyik lajstromban is találhatja meg; hát még a laikus fél, nem is szólva a tudatlan földmivesről, hogyan igazodjék el ebben az utvesztőben? Nem is igazodik el, hanem addig jár-kelel egyik szobából a másikba, addig háborgatja munkájában a bírósági személyzetet, míg megtalálja azt az embert, aki az ő ügyének titokzatos lajstromát kezeli.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A siker.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

I.

Ormódy Imre, a festő, egyedül ül igazi bohém-stylben berendezett atelierjében. Tekintetét révedezve hordozza körül a műteremben. Kedvetlenül nézi a szerteszt heverő vásznakát, melyeken itt-ott már egy-egy megfestendő műnek vázlata diszeleg. Épen ezek a félig kész vázlatok mutatják azt az ideges kapkodást, mely az egész műtermen meglátszik.

Ormódy is látja ezt a nem komoly munkára valló összevisszaságot. Fehér, finom kezével gondolkozva simítja végig komoly kifejezésű homlokát, ajkai körül fanyar mosoly játszik. Sötét, dióbarna szemeiben is valami keserű, melázó kifejezés révedez.

Az egész alakon meglátszik, hogy valami bántó érzés tartja fogva egész lényét. Egy ideig mozdulatlanul ül a török stylben összerakott ottománon, majd hirtelen felugrik s hosszú, kimért léptekkel kezd járkálni az állványok és a sok egyéb holmi közt. Majd meg kitör belőle a keserűség s beszélni kezd szakgatott, ideges hangon.

— Igazán, ez már tűrhetetlen állapot . . .

Érzem, hogy munkakedvem leohad, tehetségem mintha békóba volna verve. Semmi új eszme, új gondolat nem fogamzik meg agyamban. Lelkemet egészen rabjává tette az elégedetlenség, sőt a kétségbeesés . . . Lázás sietséggel, ügyszeretettel, komoly törekvéssel dolgoztam hónapokon keresztül. Éreztem magamban a tudást, az ihletet . . . Tudtam, hogy a mit alkotok, az igaz, művészi kéz munkája . . . És mind hiába . . . Mintha valami végzetes fantom állna utamban s tönkretenné minden törekvésemet . . . És hiába küzdök ellene . . . Semmi siker, semmi elismerés. A kritika, mintha csak öcszeesküdött volna ellenem, vág, üt rajtam, a hol csak érhet. Pedig tudom, hogy méltatlanul. Hisz hány kép függött a tárlaton, mely csak meg sem közelítette az enyémet és mily áradozó dicsérettel szóltak róla a lapok . . .

— Persze a klikk, — szolt fanyar mosollyal — ez uralkodik most már a művésznepségen is. A ki ennek hódol, tömjénez, fejét hajta előtte, az boldogul, az előtt nyitva a tér, hírneves, keresett ember lesz s nincs más érdeme, minthogy jól, kellemesen tud hajlongni, bókolni az ugynevezett „műértők“ előtt . . .

— Szégyenletes állapot . . . A lelke-
m sir, ha erre gondolok. És én mit sem tehetek ellene. Azt pedig hiába várják tőlem, hogy én térdet, fejét hajtsak a szamarak előtt, csak azért, hogy kegyeskedjenek engem is észrevenni.

— Küzdeni fogok, míg erőm engedi a klikk uralom ellen s ha látom, hogy mindez hiába, akkor ugy fogok tenni, mint előttem sok más tehetséges művész. Összeszedem a sátorfámat s kimegyek külföldre. Ott majd boldogulni fogok . . . Elég szégyen ránk nézve, hogy más, idegen talajban kell keresnünk az életet, a megérdemelt elismerést . . .

Tudja Isten, meddig folytatta volna keserű monológját a művész, ha valaki meg nem zavarja.

Kis filigran termetű asszonyka lépett be a műterembe. Igéző, halavány-rózsaszínű pongyola simul kecses termetéhez, mely előnyösen emeli ki az asszonyka gömbölyű idomait. Hullámos, szőke haja Gretchen módra feltűzve valami fiatal lányos kifejezést ad kekesfehér arcának, mit csak fokoz az a nevető kék szempár.

Amint belépett, odasiet a festőhöz, átkarolja s úgy csicsereg a fülébe egy jó reggelt. Majd meg egyszerre összevonja finom iveretű szemöldökét s nagy komolyan, szinte duzzogva szól férjéhez:

— Ugyan te rossz ember, már megint mi bajod van, hogy még csak meg sem csókolsz?!

A festő arca is derülni kezd. Lassan eltűnnek arcáról a komoly ráncok s boldog mosoly kél ajkai körül. Átöleli azt a kis baba-asszonyt s úgy simogatja azt a hullámos sárga haját.

Azelőtt megvolt minden ügydarabnak a maga külön iktató száma, a melyet más-sal összetéveszteni nem lehetett s a melynek rendjén az az ügycsomóban könnyen is feltalálható volt; most ugyanarra az ügyre vonatkozó összes darabok ugyanazt a lajstromszámot kapják, s hogy egymástól mégis megkülönböztethetők legyenek, kapnak alszámokat s aljeleket, úgy, hogy némelyik darabnak az ügyszáma vetekedik a legbonyolultabb algebrai művelet kép-letével.

Hogy mindezek mellett az ügyiratok mégis csak némileg rendben tarthatók legyenek, a kezelőszemélyzetnek a legmeg-feszítettebb figyelemmel s időtrabló mun-kával kell eltöltenie az időt, úgy, hogy teljes lehetetlenség a lajstromozással foly-ton kurrensben lennie, úgy, hogy az ér-kező ügydarabok lajstromozására gyakran csak napok múltán kerül a sor, addig Mohamed koporsójaként lebegnek ég és föld között.

Ezt nevezi a miniszter az ügykezelés egyszerűsítésének és megbízhatóságának. Hogy az olcsóságot milyen módon tartja fenn, arról meggyőződhetik mindenki, ha egyszer is belepillant egy bíró hivatalos helyiségébe. Ott láthatja a bírót, jegyző-jét, irodakezelőjét az összes tárgyalás alatti, kiadmányozásra váró s már az irattárba vándorolt aktákkal egyetemben egyetlen szobába összezsúfolva, a hol a bíró a kezelőszemélyzet munkájától nem tud nyugodtan tárgyalni, a kezelőszemélyzet pedig a tárgyalások közepette nem tud boldogulni oda nem tartozó munkájával.

Hogy ezek tarthatatlan állapotok, ar-ról meggyőződhetik mindenki bővebb vizsgálgódás és kutatás nélkül is, csak egy ember nem tud erről meggyőződni s ez Lányi Bertalan, miniszteri tanácsos, en-nek a rendszernek örökbefogadója, mert a lajstrom-rendszer édes szülője, nagy Német-ország, ezt mint hasznavehetetlent kitagadta

s ha Lányinak jó szíve meg nem könyörül rajta s át nem plántálja hozzánk, most már talán végkép kipusztult volna az árnyékvilágból.

Nos, Lányi Bertalan a napokban meg-vizsgálta a budapesti V. kerületi járás-bíróság ügykezelését és megállapította, hogy az új rendszer teljesen bevált és lényegesen hozzájárul a bírói ügymenet gyorsításához és egyszerűsítéséhez. Nos, hát azt nem kívánhatjuk, hogy az apa szidja le a nagy publikum előtt a saját édes magzatát, de arra mégis kíváncsiak vagyunk, vajjon akkor is olyan kitűnőnek találná-e Lányi ur ezt a „valóságos ura-ságoctól levetett“ rendszert, ha véletlenül nem miniszteri tanácsos, hanem lajstro-mokkal agyonzaklatott bíró vagy nap-nap után a jegyzői irodákban való vándorlásra kárhóztatott ügyvéd lenne?

Az adelsbergi barlang.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. július 12.

A ciszterci rend pécsi főgimnáziuma növendékeinek fumei tanulmányutjáról hozott tudósításaink kiegészítéseül itt adjuk a kirán-dulás legszebb részét, az Adelsbergbe tett ut leírását, saját tudósítónk tollából:

Adelsbergbe való megérkezünk sietve hagytuk oda kupénkat. Az állomáson tengernyi nép tolongott; egymásután hozták a vonatok mindenfelől a kíváncsiakat, kik valamennyien a természet csodás alkotását megbámulni jöttek ide közéről s messziről. Hogy a soka-ságban el ne szakadjunk egymástól s ha — a mi a legnagyobb elővigyázat mellett is meg-történhetett volna — mégis eltévednénk, ismét egymásra találjunk, mindenki egy csomó árvalányhaját tűzött bokrétának a süvege, ille-tőleg a kalapja mellé.

Nagy nehezen utat törtünk magunknak a tömegben keresztül. Az állomással szemben levő vendéglő abrosz-nélküli asztalai mellé telepedtünk, hogy elköltsük szegényes ebédün-ket. Szegény és szerény volt biz az, de hát

A kicsi asszony meg mindennap bejött a műterembe s buzditotta, biztatgatta férjét.

Már előre örültek a sikernek és sokszor hosszasan elcsevegtek a dicsőségről, a babér-ról, mely a művész homlokát fogja övezni.

Igy teltek, multak a napok s egyre job-ban közeledett a tárlat ideje.

A művész megfeszített erővel dolgozott a képen. Alig vette észre, hogy az asszonyka kevesebbet jön be a műterembe, sőt délelőttön-kint egyáltalán nem. Sokszor napokig sem nézett be férjéhez s mikor ez ennek okát kérdezte, azzal vágta ki magát az asszony, hogy nem akarja zavarni munkájában. És a festő ebben megnyugodott. Nem kereste, ku-tatta neje titkait. Bizott benne, mint Istenében.

Pedig nem ártott volna egy kissé utána járni az asszonyka dolgainak, mert biz az nem járt a legjobb uton. Igaz, hogy menteni lehet őt, mert férjéért tett mindent, legalább ő azzal mentette magát saját lelkiismerete előtt.

A férje kedvéért, a férje leendő sike-réért járta végig a kritikusokat. Különösen egyikhez járt sokat és időzött nála hosszasan.

De hát a férje dicsőségeért ezt meg lehet bocsátani.

A férj meg csak dolgozott tovább. És mikor eljött az idő, hogy munkájával a nyil-vánosság előtt jelenjék meg, akkor behivta a szép, szőke asszonykát és megmutatta neki a képet.

Az asszonyka tapsolt a műnek és alig talált szavakat tetszésének nyilvánítására.

erre el voltunk készülve; annyi embert egyet-len konyha s néhány ügyetlen pincér hogyan tudna kielégíteni! Ágh urnak összes tekinté-lyét, Rónaky urnak minden diplomatikai ügyes-ségét fel kellett használnia, hogy egy kis »teller fleisch«-hoz s egy-két pohár (rossz) sörhöz juttassanak bennünket, szegény éhező-ket és szomjuhozókat. — Állandó kísérőnk s hű társunk, a fiatalság legáldottabb kincse: derült hangulatunk, vidám jókedvünk azért nem hagyott el. Vig nótázással indultunk a réten keresztül vezető ösvényen Adelsberg falu felé. Előttünk a krajnai kis község, mö-götte a 672 m. magas Sovic (várhegy), tete-jén a (1689-ben) villám által romba döntött vár maradványaival. A faluból gyönyörű hársfa-sor vezet a barlang bejáratához, mely vas-rácsal van elzárva. Alig volt még fél egy s a barlangot csak három óraker nyitották ki; volt hát elég időnk emlékezetünkbe idézni mindazt, a mit erről a természeti ritkaságról olvastunk és hallottunk.

A földalatti patakok és folyók járása hasonló a felszínen levő folyók- és patakokéhoz. Ezeknek is megvannak kanyargásaik, zuhatag-jaik, szigeteik; ezek is kimélyítik a medrökül szolgáló sziklát s ezen sziklák kisebb-nagyobb tömörségének megfelelően szűkebb-tágabb öb-löket, üregeket vájnak maguknak. Ha már most a nehézség hatása alatt valamely alan-tabb levő üreg beszakad, vagy valami repe-désen vagy csekélyebb tömörségű rétegen át-tör a víz, új medret találván magának, el-hagyja régi csatornáit.

Ha ezeket a földalatti folyókat mészközet veszi körül, akkor a felső rétegek óriási szűrőjén keresztül leszivárgó víz minden cseppje bizonyos mennyiségű mészkarbonátot (szénsa-vas meszet) old fel; a víz szabad levegőn el-párolog, vagy csepp alakjában lehull a földre, a mész pedig ott marad a barlang falain vagy bolthajtásain. A leeső vízecsapp apró fehér gyü-rüt hagy a fal kövén; utána jön a második, harmadik stb. Mindegyik egy kevés mésztől szabadul meg, s így jönnek létre sok-sok év múltán a törékeny csövek, melyek köré mész-lerakódások ülepednek. Ezek a boltozatról le-csüngő cseppkövek nevezetnek stalaktit-csepp-köveknek. A lehulló vízben azonban még mindig marad elég mésztartalom, hogy a barlang alján is emeljen bibircsós lerakódásokat. Ezeket a barlang talapzatától felfelé növekvő cseppkö-veket stalagmit-cseppköveknek mondják.

A művész boldogan mosolygott és ölelte át az asszonyt. Ez meg pirulva hajtotta fejét férje keblére, de nem mert férje szeméibe tekinteni.

Végre elérkezett a nagy nap. A jury összeült, hogy határozzon a beküldött művek fölött.

Ormódy izgatottan várta az eredményt. Fél, remegett, hogy újra mellőzni fogják.

Lázás mohósággal kapott a lapok után és sietve kereste a művészeti részt. Átfutotta. Hirtelen felugrik s szinte repül neje szobájába.

— Dicsőség, óriási siker. A jury nekem adta az első díjat.

És ölelte, csókolta azt a kis asszonyt, ki csak mosolygott, olyan különös, kétes mo-solylyal. De a művész ezt nem látta. Őt csak a siker, a dicsőség foglalkoztatta.

— Végre hát mégis győztem. Megmutat-tam, hogy lehet szépet alkotni és sikert, ba-bérok aratni anélkül, hogy csusznék-másznék s térdet-fejet hajtának minden kritikus előtt. Ez az igazi siker, minden érdek, minden rész-rehajlás nélkül . . .

És csak uszott tovább a dicsőség má-morában.

Csak az asszonyka mosolygott tovább azzal a kétes értékű, gyanus mosolylyal.

Óh, ő tudja legjobban, hogy milyen ér-dek, — részrehajlás nélküli dicsőség ez. Azok az otthon nem töltött órák hej de sokat mond-hatnának a művész férj nagy sikeréről, dicső-ségéről . . .

Deér.

— Én édes boldogságom; ne duzzogj, hisz nem te vagy nehezteléseim oka. Téged szeretlek és csak a te szerelmed ad erőt a további küzdésre.

— Hát már megint a mellőzés bánt, ugy-e édesem! Fáj, hogy semmi siker sem kíséri szorgalmas munkádat. Hidd el édesem, engem is bánt, én is sokszor kikelek e méltánytalanság ellen, mert én tudom, hogy neked van tehetség. De mit tegyünk? Azért ne essél kétségbe. Bizzunk a jövőben. Erősen hiszem, hogy az őszi tárlaton végre téged is felfedeznek s akkor új élet nyílik meg előtted. Csak dolgozzál. Fess valami szépet, valami rendkívülit és meglátod, hogy lesz siker. Óh én érzem ezt előre és az én előérzetem nem csal.

A festőt egészen felvillanyozta neje biz-tató beszéde s már egészen feledve előbbi kétségbeesését, lángoló lelkesedéssel szólt:

— Igazad van édes, dolgozni fogok ked-vel, szorgalommal és kell, hogy siker koronázza munkámat.

— Így, így édes. Lelkesedve, nemes hév-től kipirulva szeretlek én téged látni. Így tet-szel te nekem. Tehát rajta, édes barátom. Kezdj a munkához és bizzál a sikerben.

A művész hévvel karolta át a kicsi, csacska asszonyt és ajkuk egy hosszú, édes csókban forrt össze . . .

II.

A festő ujult lelkesedéssel látott a mun-kához. Dolgozott lázas sietséggel, művészi ih-lettől áthatva.

A legnagyobb cseppkőbarlang, melyet ismerünk, a Mammuth-barlang Kentuckyben. Egész földalatti világ ez, tele tavakkal, folyókkal, keresztül-kasul futó, egymás fölött és mellett fekvő csarnokoknak hálójával. A hosszában 15 kilométer kiterjedésű barlangnak 223 folyosója összesen 240 kilométer hosszú. A cseppkövek rétegei alatt talált emberi csontvázak arra engednek következtetni, hogy régmúlt időkben e barlang a vad népeknek lakóhelyül szolgálhatott.

Európa mészkővidékei közt barlangjaival figyelemre legméltóbb a Laibach és Fiume közti Alpes-vidék. A hegységet ugyszólván minden irányban üregek és sikátorok szelik át; a kopár vagy erdőkkel borított fősíknak egész felszínén mindenütt találhatók a földalatti medencékkel és folyókkal összeköttetésben levő kutak és töbrök. E barlangok (a Cerna Jama, a Piuka Jama, a Lueg-Loch, Pestoina vagy adelsbergi) valószínűleg hálózatos kapcsolatban vannak egymással. Egészen ezt a titokzatos vidéket nem ismerjük még s a kutatók elé gördülő akadályok miatt tán nem is fogjuk soha. Noha 1818 óta, amikor a már a közép-korban is ismeretes adelsbergi barlangot újra fölföldözték, oly jeles geologusok kutatták e földalatti sikátorok összefüggését és természetét, mint Cec Lukács, Vizic, Sibenig, legujabban Putick és Martel, még mindig rendkívül csekély az, amit a Karszt fensik bujdosó vizereiről, ezeknek régi és új irányairól tudunk. Mint minden, ami a természetben nagyszerű és bámulatra méltó, úgy ez is csak arra szolgál, hogy gyengességének, korlátoltságának beismerésére bírja az embert. Ignoramus et ignorabimus!

Mennél lassabban közeledett a barlang megnyitásának órája, annál nagyobb lett az a néma türelmetlenség, mely rég óhajtott pillanatokat szokott megelőzni. Mind ritkábbak lettek a fiuk kérdései; egymás után tüntek el mellőlünk; ki jobbra, ki balra; az egyik felöltőjébe bujt, a másik gondolataiba mélyedt. Mindenki várt valamit. Olyanforma volt a hangulat, mint karácsonyeste szokott lenni, mikor epedve várják a csengettyű szavát, melyre megnyílik a sóvár pillantások tárgya, a meglepetést rejtegető szoba ajtaja. Boldog emlékek!

Mind sűrűbb lett az ember-áradat; férfiak, nők, fiatalok, öregek a világ minden tájáról csapatosan tódultak az árnyékos fason keresztül a bejárat felé. Megjött a banda is, mert hát Pluto birodalmában vigság leszen ma. Oldalt egy kis mellékajton tüntek el. Mindjárt megyünk mi is! Összegyűjtöttük a fiukat; kiadtuk a jelszót, mely esetleges eltévedéskor ismét összehozna bennünket. — Az idő mintha megállt volna futásában; a máskor oly röpké percek egész örökkévalóságnak tüntek fel. Ismét az a néma csend. Egyszer csak megszólal a János: »Hát, kérem, szép hely ez az Abbazia!« »Nem Abbazia ez, János,« szölt, már t. i. a ki a kacagástól szólni tudott. »Hát, kérem, én a nevetek nem tudom megjegyezni. Hanem majd, kérem, felírom, aztán jól megtanulom.« O simplicitas!

Hanem most veszem csak észre, hogy én a Jánosról mint ismert egyéniségről szólok mindig, pedig bizonyosan vannak, a kiknek nem ő hozta a leveleket, a kiknek nem ő csengetett diákkorukban. Hát, kérem, hogy ki az a János? Elmondta azt ő maga. Mikor Fiuméba érkeztünk, Czink tanár ur megszólítja, hogy ő is a társasághoz tartozik-e. »Igen, kérem,« válaszol a János, a fiuk János bácsija, »én vagyok, kérem, az úgynevezett pedellus, különben az igazgató ur inasa.« . . . Ugy hozza hát, kérem, az állása magával, hogy ő is körülnézzen egy kicsit a világban.

Élénk lárma támad a bejáratnál; az a bizonyos halk moraj végig fut a nyüzsgő sokaságon. Lehettek vagy 5—6 ezren. A legelőül állók már dulakodnak, használják könyökeiket, sikitanak, kiabálnak, nevetnek, jajgatnak. »Előre, fiuk! A gallért fölhajtani! Sűrűn

nyomon követni az előtte menőt! A jelszó: »Pécs!« A csapat élén Ágh tanár ur, a közepén Rónaky ur, leghátul én mentem, jobbkezemmel a mindenütt hemzsegő Imruskát fogva, balkaromon a kissé gyengélkedő Jani gyereket vezetve. Megindultunk, azaz hogy megindultak a hátunk mögött levők, minket meg vittek, toltak, taszigáltak; a baloldaltól tolatók jobbra, a jobb oldalról előre nyomulók meg balra iparkodtak bennünket szorítani. A jegyszédő örök pedig olyanformán gesztikuláltak néha, mintha azt akarták volna, hogy menjünk vissza. Olyan nincs! Csak előre! Ni, egy árvalányhajás kalap már túl van a sorompón, utána a második, harmadik . . . Mindjárt ott leszünk mi is. . . Jaj, az oldalam! Jaj, a tyukszemem! Nem baj, Imrus, csak előre! No most! Könyökömet szétfeszítve tolom előre az egyiket, húzom magam után a másikat. A korlátan túl vagyunk, egy körülbelül 20 m. hosszú, 10 m. széles előtornácban. »Pécs!« hangzik a jelszó. Kettős zárt sorokban megáll a csapat. Megvagyunk-e mindannyian? 1, 2, 3 . . . 23 diák, 3 tanár, meg a János bácsi, összesen 27 árvalányhajás kalap. Nem hiányzik senki. Mehet!

Mind hüvösebb a légáramlat, mely a barlang nyílásából tolul felénk. Néhány lépés még s feltűnik előttünk a pazar fényben ragyogó tündér-lak első terme. Mintha gyökeret vert volna a lábunk; lesujtott a természet nem sejtett szépsége, önkéntelenül lebbent el mindenki ajkáról a meglepetés sóhaja: Ah!

»Ugy-e, szép ez, János?«

»Bizony, kérem, szép. Mennyi sört lehetne itt behűteni!«

H i r e k.

Pécs, 1898. július 12.

Szomorúság.

Nézzük az eget; mikor tiszta, makula nélkül való az.

Mikor ragyog, mint az örök fényesség és sugaraival nem bánik fukaran.

Fák, virágok halálkodva tekintenek fel rája, mintha csak azt mondanák:

— A te mosolyod öröködik fölöttünk! És megvidámul minden az ég derűtségétől, szárnya nő a reménykedésnek, a szívekben bim-bózni kezd a bizalom virága.:

— Tán jó barátunk marad, kinek elpanaszkozhatunk, ki megért bennünket, — ki nem késik, ha kell, — vigasztaló szavával.

Oly szép az ég, mikor mosolyog! A mosolya kész beszéd; érthet belőle, aki szeretettel csüng rajta, aki ragaszkodik hozzá.

S nézzük az eget, mikor elborul. Mészünnen, — oh, milyen barátságtalan idegen országból jöhet az?! — csak felkerekedik egy fekete felhő. Mert épen erre van utja? — mi vonza ide?

A felhő lomhán jő, de hirtelen nő s az ég sima arculatjáról egyszerre csak letörli a mosolyt.

Ragyogás, fény menten mind elvész; sűrű sötétben botorkálnak az emberek s valami kínos aggodalom férkőzik a szívükhöz.

— Miért borult el az ég? miért nem mosolyog? Csak minékünk fáj az ő szomorúsága.

Az ég pedig nem hallja meg e sóhajtást. Egykedvű lesz, hangtalan s borul, mindjobban borul.

A fák leveleinek zizegése már csendes lemondás:

— Sohasem vidul fel többet, sohasem!

A madarak meghuzódnak a bokrok sűrűjében. Elhallgatnak a nótával.

— Minek énekelnének? úgy sem hallgat rája.

A lányok féltő gonddal figyelik a kert virágait:

— Szegény kis virágok, csak titeket szánlak!

És a gazda amint nézi a hullámzó vetést, egyedüli reménységét, felfoházkodik:

— Ne éreztesd velem haragod súlyát: szegény vagyok, nincs másom, csak ez!

*

Belenézünk egy női szempárba. A jókedv színes szivárványkendője integet azokból felénk.

— Én vagyok az élet, én vagyok az öröm, én az áldást hintő. Sugaram felmelegít, ha fázol, csillapító cseppet kínál szivednek, ha szomjuhozik.

Oly szép a mosolygó női szem.

A mosolya kész beszéd, érthet belőle, aki szeretettel csüng rajta, aki ragaszkodik hozzá.

S miért kell annak is borulását látnunk?

Egyszerre csak itt a felhő, sötét felhő. Tudjuk honnét jő. A sziv legrejtettebb zugából tör elő, hogy beárnyalja a sima homlokot. És ekkor a mosolygó szemek elfelejtik a mosolygást. A szomorúság gyászos madara érinti szárnyával a selymes pillákat s fény, ragyogás egyszerre minden oda van.

— Miért borult el a szem? miért nem mosolyog? Csak minékünk fáj az ő szomorúsága.

Ég borulásakor a fák levelének zizegése volt a csendes lemondás:

— Sohasem vidul fel többet, sohasem!

Most a miénk lett.

De a lemondó pár szót hirtelen felváltja másik:

— Talán mégis.

S mint égborulásakor a gazda, mi is foházkodunk:

— Reménységünk arany vetését kiméld meg égi kegyelem!

Napirend 1898. július 13-án.

Naptár: szerda, jul. 13. — Róm. kath.: Jenő. — Prot.: Jenő. — Görög-kel.: (jul. 1.) Konna. — Zsidó: Thamusz 23. — Nap kél 4 óra 1 perckor; nyugszik 7 óra 38 perckor. — Hold kél éjfékor; nyugszik 3 óra 30 perckor délután.

Időjárás: hőmérséklet 21 Celsius fok meleg; légnomás 752. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hüvös, szeles idő, helyenként csapadék várható.

Katonai felülvizsgálat a vármegyeházán d. e. 8 órakor.

— (**Baranyamegye közigazgatási bizottsága**) ma délelőtt 9 órakor tartotta rendes havi ülését a vármegyeház közgyűlési nagytermében dr. *Fejérváry Imre* báró főispán elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak: *Trixler Károly* alispán, *Koszits Kamill* főjegyző, *Stajevits János*, *Zsolnay György*, kir. főügyész helyettes, *Jagits József*, *Mendl Lipót* dr. tisztifőorvos, *Salamon József* kir. tanfelügyelő, *Jeszzenszky Lajos*, *Német Lipót*, *Jeszzenszky Ferenc*, *Kovácsffy Kálmán*, *Nagy Jenő*, *Hinka László*, ifj. *Jeszzenszky Ferenc*, *Ternovszky Alajos*, *Simonffay János* és az öt referens aljegyző. Főispán a jövő havi ülést augusztus 9-dikére tűzvé ki, *Driesz Lajos*, id. *Jeszzenszky Ferenc*, *Kardos Kálmán* és *Stajevits János* bizottsági tagoknak a múlt havi ülésről történt elmaradása igazoltatott. A bizottság ügykörében a múlt óról maradt 384 alispáni darab; e hóban beérkezett 338 ügydarab. Ezekből kiosztatott 137, ülésben 11, ülésen kívül 111 intéztetett el; így tehát hátralékban maradt 115 ügydarab. Az ülés tudomásul vette, hogy egy kocsis és ló eltartása a múlt hóban 36 frt 94 krba került. A szászvári tanítónót utadó leírása iránti kérelmével elutasították. Ellenben több községben behajthatatlan utadók leirattak. *Tóman Rudolf*, nyugalmazott fősolgabíró több aktuális társadalmi és közigazgatási munkájának kiadására kérte

a bizottságot; de mivel ilyen kiadásokra alap nincs, kérelmével elutasították. Tudomásul vétetett az erdészeti bizottság mult havi tevékenységéről szóló jelentés, mely szerint volt 75 ügyszeres hátralékban s érkezett 38 új; elintéztetett ülésben 51, ülésen kívül 62, tehát hátralék a folyó óra nem maradt. *Jeszenszky Ferenc* id., mint a munkaadók és munkások közötti ügyekben ítélkező bizottság tagja, a hivatalos esküt letette. *Jeszenszky Lajos*, árvaszéki elnök, *Nagy Jenő* tiszti főügyész és *Mendl Lajos* dr. jelentései tudomásul vétettek. Az ülés féltizenkét órákor ért véget.

— **(Uj anyakönyvvezetők.)** A m. kir. belügyminiszter Somogy vármegyében a lengyeltóti anyakönyvi kerületbe Szabady Ignác körjegyzőt anyakönyvvezetővé, továbbá ugyancsak a lengyeltóti Macsevics Lajos segédjegyzőt, a szulokiba dr. Schwarz Viktor körorvost, a berzenzeibe Fekete Endre segédjegyzőt és a nemes-dédibe Lichtenstein Zsigmond néptanítót anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és a lengyeltóti és nemesdédi anyakönyvvezető helyettesek kivételével, valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **(A Polgári Kaszinó estélyei.)** A pécsi Polgári Kaszinó folyó hó 16-án és jövő hó 6-án saját helyiségében nyári-vigalmi estélyeket rendez. Az estélyeken *Rác Gusztai* zenekara fog működni. Kezdeté este fél 9 órákor.

— **(Előmunkálati engedély.)** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Ugron Ákos földbirtokos, *Véssey József* gyógyszerész tabi lakosoknak és *Fränkl Lajos* mérnök budapesti lakosnak mint érdektársaknak, a cs. kir. szab. déli vaspálya Szántód állomásától vagy esetleg Balaton-Földvár megállóhelyétől kiágazólag Tabig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

— **(A barcs-pakráci vasut.)** A barcs-pakráci vasut részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésén bárdányi *Brám Miksa* lovag miniszteri tanácsost elnökévé és *Jankovich Aladár* grófot alelnökévé választotta meg.

— **(Elhanyagolt iskolák.)** Reggeli kollegánk régebben a beremendi és a beremendvidéki iskolák elhanyagolásáról cikket közölt. A cikkben foglalt állításokat a községek előljáróságai visszautasították, *Salamon József* kir. tanfelügyelő pedig vizsgálatot tartott az iskolákban. E vizsgálatról a megyei közigazgatósági bizottság mai ülésén szóval tette meg előterjesztését és előadta, hogy az iskolák elhanyagoltsága nem oly foku, a milyennek állították. A nép szegény és a gyermekek e szegénység folytán nem járhatnak iskolába. A hol iskolába járnak, ott az előmenetel kifogástalan. Nagy oka a tanügy elhanyagolt állapotának a folytonos tanító-változás; de legfőképpen az, hogy a nép nyomorral küzd, s vele szemben a törvények végrehajtása e nyomor folytán egyelőre felfüggesztendő volt. Egyébiránt részletes jelentését a jövő havi közigazgatási ülésre írásban is be fogja terjesztetni ez ügyről a kir. tanfelügyelő. Egyelőre szóbeli jelentését is megnyugvással vette tudomásul a közigazgatási bizottság.

— **(Ismeretlen betegség.)** A belügyminiszter az Erdélyben mostanában fellépett pellagra-járványra vonatkozólag megkezdte az ország összes vármegyéit, hogy a tiszti orvosi hivatalok útján tegyenek felterjesztést, hogy a betegség nem fordult-e elő a területükön; továbbá, hogy van-e olyan vidék, hol kizárólag csak kukoricaliszból sült kenyeret ennének s végül, hogy ha most nem, ez előtt régebben nem mutatkozott-e pellagra- eset? *Mendl Lajos* dr., vármegyei tiszti főorvos, az egész megyében megtartotta e tekintetben a vizsgálatot s ebből kifolyólag konstatáltatott először is, hogy jelenleg pellagra-betegség nincs, ez előtt sem fordult elő s a betegség Baranyában teljesen ismeretlen. Egyébiránt nincs is oly vidék Baranyának, hol a lakosság egyedül és állandóan kukoricaliszt táplálékra volna utalva. Már pedig a pellagrát ez okozza. Maga a betegség kínos lefolyású és igen gyakran halálos végű. A beteg testén kiütések támadnak, melyek egészen ellepik a testet s az óriási kínok mellett a test felfúvódik, az agy működése megbénul, úgy, hogy a beteg egészen hülyévé lesz. Bizony szerencse, hogy ez az iszonyú betegség ismeretlen nálunk; ugyanis van elég istencsapása, a mit ismer s a minek terhe alatt nyomorog a nép!

— **(Felelősség kimondása.)** A pénzügyigazgatónak a mult havi megyei közigazgatási ülésén az adóügyek körüli mulasztások miatti panaszának ma is folytatása volt a megyei közigazgatási bizottság előtt. Igen sok a panasz *Szászvár* község előljárósága ellen; nem kevésbé a *hidasdi* körjegyzőség ellen, hol a leirt állami adók után eső utadók leírása ma sem történt meg. Továbbá a *vaszari* és *rácmecekei* körjegyzőségek ellen is, hol a vizsgálatot tartó *Ternovszky* Alajos, helyettes pénzügyigazgató nagy hiányokat és mulasztásokat találván az adóbehajtás körül, kérte ma a felelősség kimondását az előljáróságokkal szemben. A közigazgatási bizottság a felelősség kimondását helyben is hagyta.

— **(Falusi idill.)** Szabolcsan a *Paul* Jakab kocsmájában gyűlt össze vasárnap a lakosságnak jó része és ugyancsak bőven fogyasztották a különféle italokat. Ott volt a többek között *Biró* Ferenc is, ki saját söréből megkínálta *Bárány* Katalint. Ez azonban vonakodott azt elfogadni, a miért a kínáló olyan dühbe jött, hogy az asszonyt háromszor arcul ütötte. A bántalmazott nőnek veje, *Nagy* János, védelmébe vette anyósát, mire egész verekedés fejlődött ki, melyet a közbelépő *Biró* Péter községi bíró és *Gyertyámos* Ferenc esküdt alig tudtak megszüntetni, mert *Biró* Ferenc még őket is szidalmazta és verekedést akart kezdeni velük. Nagy nehezen sikerült mégis lecsendesíteni a dühöngő embert, a kinek most már az asszonynyal szemben elkövetett testi sértésen kívül még hatóság elleni erőszak miatt is meg fog gyűlni a baja.

— **(Közegészségi viszonyok.)** A tiszti főorvosnak a megyei közigazgatás mai ülésén betérjesztett jelentése szerint a megye közegészségi állapota és népesedési mozgalmata általában kielégítő volt. Járványos betegség nem fordult elő; egyetlen egy himlőeset volt, mely azonban halállal járt. A mohácsi László-kórház betegforgalma a mult hóban a következő volt: gyógykezelés alatt maradt az előző hó-

napról 25 beteg, felvétetett 36 beteg; összesen tehát 61 beteg kezeltetett a kórházban. Veszett ebmarás kettő történt; mindakét megmárt egyén felszállított a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **(Mekényes nem kap póstát.)** Mekényes község folyamodott a postaigazgatósághoz, hogy a községben postahivatalt állítsanak fel. A postaigazgatóságtól az államépítészeti felügyelőség útján a megyei közigazgatási bizottság elé került a kérelem, a hol azonban nem véleményezték a posta felállítását, mivel a jövedelem nem fedezte volna a kiadást. Mégis felterjesztették a kereskedelemügyi miniszterhez a kérelmet, hogy ha jönnek látja, mindezek dacára engedélyezheti a posta felállítását. Azonban a miniszter se jönnek, se szükségesnek nem találja Mekényesen a póstát, a miről az államépítészeti felügyelőség útján értesítette a közigazgatási bizottságot. Így tehát Mekényes nem kap póstát.

— **(Panaszok egy vasut ellen.)** A bakóca-komló-felsőmindszenti helyi érdekű vasutnál úgy a párhuzamos átkelési utak, mint a községi közlekedési utak még mindig rendetlenek. A hiányok pótlására május 15-ig volt utolsó határnapjuk az engedményeseknek, de bizony egy kapavágás sem történt az utak helyreállítására nézve. Maga Komló község is hasonló panaszszal él a vasut ellen. A mai megyei közigazgatási ülésen *Kovácsffy* Kálmán, államépítészeti felügyelő adta elő az ügyet és indítványozta, hogy a kereskedelemügyi miniszter kerestessék meg intézkedéstétel végett. A bizottság így is határozott.

— **(Tanügyünk állapota.)** *Salamon* József, kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő a megyei közigazgatási bizottság mai ülésén bejelentette, hogy a tankötelesek jövő évre szóló összeírásával a mult hó végéig sem lettek készen az egyes járásokban. Ezért tehát utasították a járási főszolgabírákat az összeírások befejezésének sürgetésére, a mit a bizottság el is rendelt. Jelentette továbbá a tanfelügyelő, hogy a mohácsi ipariskola 800 frt, a mágocsi és németbolyi 150—150 frt államsegélyt nyernek. A tanítói korpótlékok állami fedezése iránt 227 kérvény érkezett be; 114 felterjesztetik a közoktatásügyi miniszterhez, 113 pedig pótlás végett visszaadatik a folyamodóközségeknek. Végül az iskolák meglátogatásáról számolt be a jelentés; mindennütt kifogástalan rend és előmenetel volt az iskolákban. Mégis különösen megdicsérendő a *goricai* állami népiskola, hol a német anyanyelvű gyermekek a magyar nyelvben jeles előhaladást tettek és minden kérdésre magyarul adtak szép készülségről tanuskodó feleleteket. *Kosztits* Kamill főjegyző indítványára a közigazgatási bizottság a vármegye tanítói jutalomdíj alapjából három arany jutalmat szavazott meg ezért a *goricai* tanítónak.

— **(Egy havi adó.)** *Ternovszky* Alajos, helyettes pénzügyigazgató, a megye közigazgatási bizottságának mai ülésén betérjesztette a mult havi adókról szóló jelentését. E szerint a megye területén a mult hóban egyenes adókban befolyt 27016 frt 15 krajcár, míg a mult év hasonló időszakában 30714 frt 54 krajcár, tehát 3698 frt 38 krajcárral több. Hadmentességi adóban a mult hóban 785 frttal kevesebb folyt be, mint a mult esztendő ju-

— **(A lyukas ezüstforintos alkonya.)** A lyukas ezüstforintos számára siralomház ez a világ. Halalos ítéletét 1896. július hónapjában mondotta ki a pénzügyminiszter, kijelentvén, hogy 1897. évi július 15-éig még be lehet váltani az állampénztárban a lyukas ezüstforintost, de azután már a Wertheim-szekrényben nincs számára hely. Kevés-sel a végső nap előtt váratlanul kegyelmet kapott a lyukas ezüstforintos, egy esztendőre, vagyis az idén július 15-éig. Végső órája azonban ezen a napon sem fog ütni. A hivatalos lap vasárnapi számában ugyanis ismét kegyelmet kap egy esztendőre, vagyis jövő évi július 15-éig. Ez alatt az idő alatt még beváltja a lyukas ezüstforintost suly szerint és anyagértékben az állampénztár, egy év múlva azonban már nem lesz hová menekülnie, pengő pénzből lesz kongó fém.

— **(A lancsuki körjegyző baja.)** Mikor a lancsuki körjegyző irodájából a kasszát ellopták, illetve a pénzt kivették belőle, a megtartott hivatalos vizsgálat konstataulta, hogy a körjegyző hivatalos pénzeket és marha-ürlapokat szabálytalanul kezelte. S nem elég volt az, hogy a tolvajok okozta kárt neki kell majd megfizetni, az alispán még a fegyelmit is elrendelte ellene. Ez ellen a közigazgatási bizottsághoz felebbezett a bajba jutott körjegyző, de a bizottság mai ülésén a határozatot jóváhagyta. Ime tehát: a baj sosem jár egyedül.

— **(Az adóvégrehajtások.)** A pénzügyminiszter megkereste a megye közigazgatási bizottságát, hogy az adóbehajtások körül a szakközvegeket támogassa, hogy az adóhátralékok szeptember végeig behajtassanak. Simonffy János e rendeletre a mai közigazgatási ülésben megjegyezte, hogy e rendelet végrehajtásával épen a gazdasági válságot növeljük, mert a végrehajtótól fenyegetett gazda olcsó

pénzért kénytelen eladni gabonáját, hogy az adót kifizethesse. Irjon fel tehát a bizottság a miniszterhez, hogy a határidőt legalább október végeig terjeszsze ki. *Ternovszky* Alajos szerint ez évente visszatérő rendelet s Baranyában még panasz sosem merült fel, hogy a rendelet alapján zaklatták volna a kiscgazdákat. *Német* Lipót szerint be kell várnunk az aratás eredményét, az alispán tanulmányozza a kérdést és tegyen véleményes jelentést a közigazgatási bizottság elé. Ha szükséges lesz, akkor is lehet halasztást kérni a minisztertől. Az ülés így is határozott.

— **(Hássági Pista.)** Derüs momentum volt a mai megyei közigazgatási ülésen egy községi illetőségi határozat felolvasása. Valami »Pista« nevű, félkegyelmű pásztorról szólt az alispáni határozat, kimondván, hogy ez a »Pista« nevű egyén hássági illetősé-
sége. Pista felett négy község veszekedett: Iván-Battyán, Rácpetre, Hásság és Ellend; de nem azért, mintha szerették volna maguknak, hanem épen azért, hogy lerázzák a nyakukról. Egyik se akarta ottani illetőségének elismerni Pistát, a kiről különben azt se tudják, megvan-e keresztelve és ki volt apja, anyja? Végre is az alispán határozott a Pista ügyében és kimondta, hogy mivel Hásságon tartózkodott életében eddig legtovább, odavaló illetősége. A közigazgatási bizottság mai ülésében rámondta a szentenciát az alispáni határozatra és így a hontalan Pistának már van hazája s hogy neve is legyen, legjobb lesz elnevezni — Hássági Istvánnak!

— **(Illetékességi összeütközés.)** *Neubauer* Lajos, gerényesi lakos a tanítói járandósága megfizetését kérte az uradalmi csejédek után, a fősolgabíró a megfizetést el is rendelte, de az alispán feloldotta a végzést, mivel a hitközségi iskolával szemben jogviszony megváltoztatására közigazgatási segély nem vehető igénybe; csakis a hitközség által történt határozatok révén, a behajtásnál lehet közigazgatási segélyt igénybe venni. E határozatot ma a megye közigazgatási bizottsága is jóváhagyta, mert a fizetést elrendelni maga a hitfelekezet egyházi hatósága az illetékes.

— **(Felülfizetések a tornászok ünnepélyén.)** A vasárnap délután tartott ünnepélyen a következő felülfizetések történtek: Báró Fejérváry Imre dr. 10 frt, Dischka Győző 2 frt, Oberhammer Antal 2 frt, Marx Nándor 1 frt 40 kr, Reeh György, Ruepprecht Nándor, Lehner László, N. N., N., N., N. N., Turcsányi Pál, Hoff Antal 1—1 frt, Krausz Dávid 40 kr, N.N. 40 kr, Szkrkanek Ágoston 40 kr, N. N. 20 kr, Göbl Károly 20 kr, Meiszner Imre 20 kr, Kürschner N. 20 kr, Szabady F. 20 kr, Dobszay Antal 20 kr, Ganter Ferenc 20 kr, N. N. 10 kr, Grosz Géza 10 kr, N. N. 10 kr, N. N. 50 kr, Kreisler Ferenc 10 kr, Fürst N. 10 kr, Hirsch N. 10 kr, Schlesinger N. 10 kr, kiknek ez uton is köszönetét fejezi ki a rendezőség.

— **(Elzárt ut.)** A sellyei utat, mely Kötse-pusztára vezet, a község és az urbéri érdekeltség elzárta a káptalani uradalom em-

[Faint, mostly illegible text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through or ghosting.]

berei elől, árkot építetvén az ut elé. A szolgabíró az ut felnyitására és az árok betömésére hívta fel a községet, a mely végzés ellen az az alispánhoz appellált. Mivel az ut csakugyan nyilvános használatban állt, az alispán a szolgabírói végzést jóváhagyta. A határozat ellen a község most a közigazgatási bizottsághoz felebbezett; de az is helybenhagyta mai ülésében — *Jagits József, Német Lipót és Simonffay János* hozzászólásai után — a határozatot s kimondotta, hogy a község az ut felnyitására, illetve a volt tényleges állapot visszaállítására köteleztetik.

— (**Vasuti járulnokok.**) A közönség kevésbé informált részének felvilágosítása céljából jelezzük, hogy e név alatt azok a sihederek értendők, a kik az állomásra járnak ki, hogy az érkező utasok máhát néhány krajcár bérért a városba hozzák. Utjuk e szerint igen gyakran vezette őket végig az indóház-utcán, a hol több helyen folyik építkezés s többször megesett, hogy az épületeken dolgozó munkások szerszámokat, ruhaneműket és más tárgyakat hagytak az építés színhelyén esténként s reggelre nem találták azokat, mert e csavargó sihederek ellopkodták. Azonban a rendőrség kinyomozta őket és most *Singer Frigyes, Baumann Károly és Matos Károly* még három hasonló társukkal együtt fogságban elmélkednek arról, hogy kár volt az idegen tárgyakat ellopkodni, mert ime, hamarosan rajtavesztettek.

— (**Orfeum a Vigadóban.**) Tegnap este előkelő közönség előtt mutatta be magát egy elsőrendű társulat és a közönséget folytonos derűtségben tartotta, különös tettségben részesültek: Angeli Trió, Táncoss és Bim-Bom bűvész-párvelisták. A társulat csak rövid ideig marad még Pécsen, ajánljuk a t. közönség figyelmébe. A műsor családias. Kezdeté fél 9 órakor.

— (**Hamarosan elfogott sikkasztó.**) Már tegnapi számunkban megemlékeztünk arról, hogy *Berger Lajost* a nemrégiben megnyílt Royal kávéház tulajdonosát minden valószínűség szerint meg akarta károsítani ötszáz forint erejéig háziszolgája, kit egy ilyen összegű utalvány kiváltása céljából a postára küldött gazdája s hiába várta visszatértét másfél óráig. A szolgát *Takács Sándornak* hívják és Somogy megye Kis-Tamás községének szülötte. Mikor kezébe kapta a nagy összegű utalványt, mindjárt erőt vett rajta a birvágy és elhatározta, hogy nem tér vissza a pénzzel gazdájához, hanem megszökik. A mint a postán kifizették neki az ötszáz forintot, gyalog Szent-Lőrincre ment és ott egy üzletben vásárolt egy munkás kabátot, melyet magára öltött és így gyalogolt tovább Cserdi állomásig, a hol bevárta a Pest felé menő vonatot, a melyen zavartalanul utazott tovább Sásdig. Itt azonban kellemetlen meglepetés érte a magát már biztonságban hívő sikkasztót, mert egyszerre csak két csendőr lépett be a kocsiába, melyben ült és letartóztatták. A csendőrök olyan biztonsággal állították, hogy ő a tolvaj, miszerint töredelmesen beismerte maga is kilétét és ma már a déli vonattal csendőri fedezet mellett hozták vissza Pécsre, hol egyelőre a városházán őrzik, míg a jegyzőkönyvek felvétele után az ügyészségnek fog-

ják átadni. Az elfogatás, mondhatni egyedül *Selényi Antal* rendőrbiztos érdeme, kit tegnap délután fél öt órakor keresett fel a sikkasztó gazdája, kifejezési adván gyanújának, hogy a szolga megszökött az ötszáz forinttal. Megnehezítette a nyomozás gyors megkezdését az, hogy *Berger* egészen új ember Pécsen s alkalmazottjait alig ismeri névleg is, úgy, hogy az eltűnt szolgának is csupán kinézését és keresztnévét tudta közölni a rendőrbiztossal. *Selényi* biztos ennek dacára rögtön megállapította a megszökött ember személyleírását és részint saját embereinek felhasználásával, részint a mindenfelé értesített csendőrök információja által minden lehető intézkedést megtett, hogy a sikkasztó kézrekerüljön, mielőtt még nagy egérutat nyerhetne. Maga a rendőrbiztos néhány embere kíséretében csaknem egész éjjel körjáratot tartott, felkutatóván a kocsmákat és mindazon helyeket, a hol az ilyen gyanus alakok meg szoktak huzódni, de bár ezen fáradsága sikertelen volt, mégis az ő érdeme, hogy a sásdi állomáson várakozó csendőrök teljes bizonyossággal mentek egyenesen a tettest magában rejtő vasuti kocsihoz, hogy elfogják a menekültöt. Magát az intézkedést, a minek ez köszönhető, nem áruljuk el, hogy az még más esetben is használható legyen, de szívesen adóznunk elismeréssel *Selényi* rendőrbiztosnak, ki a jelen elfogatással is újabb érdemeket szerzett a már eddig aratottakhoz. A megszökött szolgánál öt forint hiányával a teljes ötszáz forintot megtalálták és így a kávéháztulajdonost semmi veszteség sem fogja érni.

— (**Iskolába járók kimutatása.**) A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében minden iskola növendékeiről a kimutatás felterjesztendő a miniszterhez, hogy így a tanítói nyugdíjalapra fordítandó tizenöt krajcár beszedhető legyenek. Megyénkben több helyről nem terjesztették be a határidőig a tanfelügyelőséghez e kimutatásokat és többszörös sürgetésre benyújtották ugyan, de a püspöklaki körjegyzőségből a geresdi és marázai iskolákból mind a mai napig nem érkeztek be. Az alispán a járási szolgabíró utasította a sürgetésre, de az sem tett az ügyben semmit. *Salamon József* királyi tanfelügyelő ma tett jelentést ez ügyről a megyei közigazgatási bizottsági ülésen és a bizottság a jelentés alapján elrendelte a fegyelmi eljárást nemcsak a körjegyző, de a járási főszolgabíró ellen is s egyszersmind utasította most már a névjegyzéknek tizenöt nap alatt okvetlenül leendő beterjesztésére.

— (**Állami hivataloszolgaik iskolaadója.**) A sásdi járásbíró hivataloszolgaik folyamodtak a hitfelekezeti iskolaadó alóli felmentésért. Minthogy erre nézve miniszteri rendelet van, mely kimondja, hogy az állami hivataloszolgaik fizetésük után iskolaadóval meg nem róhatók, a megye közigazgatási bizottsága mai ülésében a kérelemnek helyet is adott és a hitfelekezeti iskolaadó fizetése alól a kérelmezőket felmentette.

Az optikai cikkek megérkezéssel felhívom a n. é. közönség b. figyelmét a legjobb, legújabb párisi látcsövek, hő és légsúlymérők, legjobb arany, ezüst, állany és teknős-békacsont szemüvegek és orrcsüvetők, leg-

finomabb kristályüvegek és hegyjegecek beszerzésére, amelyeket oly jutányos áron és kifogástalan minőségben árusítok el, hogy a vevőnek az áruban nemcsak tartós öröme telik, hanem amellett olcsóbb és előzékenyebb kiszolgálásban részesül, mint bárhol másutt. Mindennemű e szakmákba vágó javításokat és elkészítéseket legjutányosabban és pontosan eszközöl *Schönwald Imre*.

Törvénykezés.

§ **Országos bűnügyi nyilvántartás.** Az új bűnvádi perrendtartás életbeléptetését megelőzőleg a fővárosi rendőrség keretében országos bűnügyi nyilvántartást fognak létesíteni, a rendőrség mai nyilvántartásának kibővítésével. A nyilvántartás költségeit a belügyi és igazságügyi tárcák terhére fogják írni. Ezzel együtt behozzák nálunk is a Bertillon-féle antropometrikus fölvételeket a bűnügyi fölvételekkel kapcsolatban. Az utóbbit egyelőre Budapesten hozzák be, azután a nagyobb vidéki városokban is. Az új nyilvántartást nem az új bűnvádi eljárás életbeléptetése teszi szükségessé, hanem a tavalyi berlini nemzetközi értekezlet kívánsága, hogy a gonosztevők nemzetközi forgalma akadálytalanul lebonyolítható legyen. A belügyminiszter a Bertillon-féle rendszer tanulmányozására tíz rendőrtisztviselőt küld e hó végén Bécsbe, a hol a jubileumi kiállítás rendőri osztályán beható tanulmányokat tehetnek és bő tapasztalatokat szerezhetnek.

Közgazdaság.

□ **A honvédségi bakancsszállítás.** A honvédelmi miniszter a kereskedelmi és iparkamarákhoz, köztük a pécsihez is a következő rendeletet intézte: A honvédség 1899. évi lábszükségletének 50 százalékát, vagyis 10.000 (tízezer) pár bakancsot és 10.000 (tízezer) pár könnyű cipőt az 1897. évi 26.831/VII. számú leiratom csatolmányában foglalt föltételek, azonban a fővállalkozóval kötött szerződés értelmében ezuttal megállapított árak mellett, nevezetesen a bakancsokat páronként 5 (öt) forint 2 (kettő) krért., a könnyű cipőket pedig szintén páronként 4 (négy) frt. 27 (huszonhét) krért., a hazai kisiparosok által szándékozom elkészíttetni. A fentebb jelzett bakancsok és könnyű cipők a vállalatnyertes iparosok s illetőleg alkalmi szövetkezetek saját költségén legkésőbb 1899. évi március végéig, a honvéd központi ruhatárba Budapestre beszállítandók lesznek. A netalán már 1898. év folyamán történő szállításokért esedékes kereseti összegek csak 1899. év január elején, a jövő évben a kitűzött határidőig bármikor beszállított lábbelikért igényelt keresmények azonban a szállítványokra vonatkozó átvételi bizonyítványok számvevőségi érvényesítése után azonnal fognak kifizettetni. Erről az iparkamarát a területére vonatkozólag foganatosítandó mielőbbi lehető kiterjedtebb közzététel végett oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy a szóban forgó bakancsok és könnyű cipők szállítására vonatkozó ajánlatok benyújtása iránti részletes intézkedések a kereskedelemügyi miniszter által valamennyi kereskedelmi és iparkamarának közelebb fognak kiadatni.

□ **A cukoradó.** A hivatalos lap a m. kir. pénzügyminiszter által a cukor-eladással, vagy annak fölhasználásával foglalkozó üzletek helyiségváltoztatásának bejelentése tárgyában a következő körrendeletet teszi közzé: A cukoradóról szóló 1888. évi XXIII. t.-cikk 68. §-a alapján elrendelem, hogy abban az esetben, midőn a cukor eladásával vagy fölhasználásával foglalkozó, az idézett törvény 27. §-ban említett iparüzletek más helyiségekbe tételnek át, ezt a helyiségváltoztatást az új üzleti helyiségnek utca, ház és ajtószám szerinti megjelölésével legkésőbb 14 nappal a

helyiségváltoztatás bekövetkezése előtt, az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnál írásban bejelenteni kötelesek. Az ilyen bejelentésekről a pénzügyigazgatóság értesíti a pénzügyőri biztost, a ki a bejelentés benyújtásáról a félnek elismervényt kiszolgáltatni tartozik. Ez a rendelet a Budapesti Közlönyben történő kihirdetés napján lép életbe.

TÁVIRATOK.

— Spanyol - amerikai háború. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Londonból azt jelentik, hogy *Madridban a kabinet lemondott.*

Madridba llóból táviratozzák, hogy kétezer felkelő hét vezérével együtt megjelent a katonai kormányzó előtt és kegyelmet kért.

Madridban a minisztertanács tanácskozásait a legnagyobb titokban tartják. Kiszivárgó hírek alapján azt beszélük, hogy amerikai részről a következő békefeltételek irattak elő: *Kuba, Portorikó és a Kanári szigetek egy kikötőjének átengedése, 1200.000.000 frank hadi kárpótlás, melynek megfizetéséig a filippi szigetek záloggyanánt átengedendők.*

A francia nagykövet Madridban beszélgetést folytatott a külügyi államtitkárral, a minnek ott nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Blanco tábornok azt sürgönyözte Havannából Madridba, hogy az ellenség követelését, mely szerint Kubát kiürítsék és a várost feltétlenül megadják, visszautasították. Ezért az amerikaiak újból megkezdették az ellenségeskedést. Blanco tábornok parancsot adott a városnak utolsó csepp vérig való védelmezésére. A spanyol csapatok magatartása bámulatraméltó, bár élelmiszerekben nagy hiány uralkodik.

— Zavargások Hong-Kongban. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Londonból jelentik, hogy Hong-Kongban a zavargások még egyre tartanak. A zavargók egyik vezére az ottani *főhivatalnokot elfogatta, elevenen megégettette és családját legyilkoltatta.*

— A Dreyfuss-ügy. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisi hírek szerint Dreyfuss védője, *Demange* ügyvéd levelet írt *Sarrien* igazságügyminiszternek, melyben kijelenti, hogy azokat a leveleket, melyeket *Cavaignac* felolvasott, sem ő előtte, sem Dreyfuss előtt fel nem olvasták és nekik csupán a borderóról volt tudomásuk.

Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —
Bpest, július 11.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: 8-75; készáru: —; — *Tengeri*, júliusra: 4-30; őszre: 5-07. — *Rozs*, őszre: 6-82. — *Zab*, őszre: 5-72.

Az értéktőzsdén az árák a következők: Osztrák hitelrészvény: 358-10. — Magyar hitelrészvény: 391-75. — Államvasut: 356-—

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Nyilt-tér.*)

Minthogy a tavasz clórehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt mert dús szénsavtartalmánál fogva, specifus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífhoit-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

== Kedvelt borviz. ==

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Hirdetések.

Pécsett, indóház-ut 11. sz. alatt, a Tüzlőtőhöz címzett vendéglőben jutányos áron kapható:

Egy 95 méteres ernyő-ponyva, egy borhűtő söntés 3 korsóval, üveg-állvány asztallal és egy sörhűtő szekrény.

Értekezhetni **Czirják Antal** tulajdonossal a *Fekete Sashoz* címzett vendéglőben.

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel ki-
adóhivatalunkban.

UNIV. MED.

Dr. GÁL JENŐ

fogspezialista, fogműtő.

Lakik: Széchenyi-tér, az új takarékpénztár palotájában folyó hó 15-étől kezdve.

☞ Rendel d. e. 9-12-ig, d. u. 2-6 óráig. ☞

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a hazai, mint a külföldi egyetemeken elsajátított módszer szerint a modern technika vívmányainak felhasználásával **készít jótállás mellett: Arany, platin-arany, porcellán, üveg, ezüst, rézamalgam és cementsplombákat, kautschuk és fémbe foglalt fogsorokat, korona és hidmunkákat, különböző stiftfogakat, obturatorokat, helyettesít reszelt állkapcsokat, kijavit igazító-gépezetekkel hibásan álló fogakat stb.**

Foghuzás kéjgázzal és a nélkül.

Nincs többé lábfájás, sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés sem lábdaganat, sem fagyós láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, a ki cipőjét **Dr. Högyes-féle** az egész világon szabdalmozott **Asbest talpbéléssel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagsága 1 frt 20 kr. Az asbest talpbélés kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és k. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franko. Felvilágosítások és prospectusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utca 18.

☞ **Viszont eladóknak megfelelő árendedmény.** ☞

Egyedülli raktár Pécsett: **BENCZENLEITNER JÓZSEFNÉI** és
Dombóvárrott: **WEINER P. JÓZSEFNÉI.**